

POLITIKAI NAPLAP.

Majelenik minden este (vasárnap kivételével).

Szám mindenütt 1 krajczár.

Előfizetési ára:

Helyben házhoz hozva vagy vidéken postai szűküldéssel: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.Szerkesztőségi órák:
délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.

Szerkesztőségi telefon: 686.

Kiadóhivatali telefon: 383.

Budapest, április 21.

A madridi amerikai követ ma átadta a spanyol kormánynak az ultimatumot s a spanyol követ tegnap már elhagyta Washingtont.

Budapest urai.

Ami előre látható volt: bekövetkezett. Ugy a szocialistáknak mint a rendőrségnek terve fényesen sikerült. Sikerült megzavarniok a rendet.

Gyermekek sirása, asszonyok jajgatása, férfiak káromkodása töltötte be a levegőt. A keleti pályaudvar környéke ismét színhelye volt azoknak a vérlázító brutálisoknak, amelyek Budapestnek több év óta igaz szegényét képezik.

Egy-egy csapat bámészködő embert — szavahihető leírások s kormánypárti lapok tudósításai szerint a nékvadut rendőrök három-négy oldalról körülkerítve, összeszorítva, letiporva, addig ütöttek-verték, míg fele alélton terült el a kövezeten. Borzalmas dolog volt még nézni is, mikor a lovasrendőrök vadul iramodtak az asszonyok után, akik karjukon gyermeküket vitték és irgalmatlanul ütöttek, verték őket. Az asszonyok még pedig dolguk után járó uriaszonyok irgalomért könyörögtek. Mind hiába. Akit a lovak nem vertek le lábáról, annál megtette ezt a kard lapja, meg a nádpálcza. Az emberek gomolygában henteregték egymáson a földön s a kemény aszfalt itt-ott vértől volt piros. És sehol egy rendőrtiszt, sehol egy parancsnok, aki a rendőrlégényeket megfékezte volna.

Am mondhatja e jelenetekre valamely kapaszkodni vágyó bíró ciznizmusa, mint a május 10-iki rendőri vérengzéskor, hogy mindez csak az «erőhatalom megengedett mértéke», mi azt hisszük, hogy külön jelenetek Havanna, vagy Saint-Jagó utcáin se történhetek, amikor a spanyol kormány pribékjei a falvakból tizezrével terelték be a kubai felkelők védtelen hozzátartozóit: nőket, gyermekeket, aggastyánokat.

A tegnapi botránynak két rendezője van. A szocialista agitátorok és a m. kir. államrendőrség. Mind a kettő felelős, mind a kettő bűnös s mindenkinek, aki elfogulatlanul ítél, irgalmatlanul el itélni mind a kettőt.

Mindketten előzetes terv szerint, előre megfontolt szándékkal rendezték a botránynak. Mihelyt olvasni lehetett, hogy a szocialisták tüntetni készülnek s hogy a «főkaptányság széleskörű intézkedéseket tett, hogy

a tüntetésnek elejét vegye», előre látható mindenki, hogy mi fog történni a kerepesi-uton. Előre látható volt, hogy a szocialisták tüntetése sikerülni fog s épen a rendőrség brutalitása fogja megadni a szocialisták tüntetésének azt a jelleget, amely szükséges hozzá, hogy a sajtó és a közvélemény hosszabban foglalkozzék azzal. A rendőrségnek előre látott támogatása nélkül a szocialisták ily sikert, ily feltűnést nem érthettek volna el.

Előre látta mindenki a történeteket, csak a szocialisták és a rendőrök közös botránynak védtelen áldozatai nem. A fővárosi élet óriási zsidongásában, a mindennapi kenyérkereset lázas munkájában nem lehet megkivánni a főváros mind a hatszázezer lakosától, hogy eleve óva kerülje azt a helyet ahol szocialisták elvtársak mellett tüntetni s rendőrök a rendet fenntartani készülnek.

Az épülő ház előtt jelző táblák figyelmeztetik a járó-kelőt, hogy vigyázzon, mert cserép eshetik a fejére. Ha veszett kutya jár, az előjáróság piros falragaszokkal tudatja ezt s még az állatvédő egyesület figyelmeztetése sem maradnak el. Ha nagy tüzvész fenyeget, félrevertik a harangokat, ha árvíz csap át a parton, még az ágyuk is megszólalnak, de az utcán járó közönség testi biztonságának oltalmazására semmi, de semmi se történik arra az esetre, ha a szocialisták valamely nyilvános térre tüntetni és a rendőrök rendet fenntartani kivonulnak.

Ezek tarthatatlan állapotok. Nem szabad továbbra szó nélkül tűrni a fővárosi polgárság személyi és testi biztonságának ilyen veszélyeztetését. A békés polgárságnak, az adózó népnek, a főváros utcáit akár sétára, akár foglalatossága után való járásra használó közönségnek joga van megkövetelni, hogy végre megszabadítsák Budapest utcáit e két egyaránt veszedelmes elemtől: a rakoncátlanok szocialistáktól és a rakoncátlanok rendőrségtől.

Tegnap kitűnt, hogy ez a rendőség képtelen elbánni a szocialista agitátorokkal s eddigi erőszaka mellett az egyetlen képzelhető mentesítést: a sikert se hozhatja fel. Kitűnt az is, hogy az a szocialista banda még mindig ura a fővárosnak. A főváros uralmáért vetelkednek egymással szocialisták és rendőrök. Nekünk az egyiknek az uralma sem kell. Ne uralkodjék se a szocialisták békebotlása, se a rendőség brutalitása.

Uralkodjék Budapest utcáin a szabadság és az igazi rend.

Budapest április 21.

+ A végtelen kongrua vita.

Eligy egy-két név állott ma már a jegyzők fekete tábláján és mindenki azt hitte, hogy holnap rákerül a sor a zárbeszédre. Az ülés végére azonban újból megszorodott a szónokok sora. Ez időszerint fel vannak jegyezve szövegekre: Páder Rezső, Lakatos Miklós, Marjay Péter, Mócsy Antal és Kálmán Károly — valamennyien a javaslat ellen.

+ A kiegyezés a bizottságokban.

A képviselőház a tegnapi előterjesztett kiegyezési javaslatokat ma a közgazdasági és pénzügyi bizottságokhoz utalta. Ezek a bizottságok értesülésünk szerint legkésőbb a jövő hét elején megválasztják a javaslatok előadóit. A pénzügyi bizottsághoz utalt javaslatok előadója Hegedűs Sándor, a közgazdasági bizottságnál levő törvénytervezetek referense pedig Rosenberg Gyula lesz.

+ Rosszival István mandátuma.

A képviselőház VII. bíráló-bizottsága ma este hat órakor hirdeti ki ítéletét a harmadik várnai választás ellen beadott petíció fölött. A bizottság Aidinger János előadó indoklása alapján Rosszival István mandátumát végleg igazolja.

A képviselőház ülése.

Az ülés névszerű szavazással kezdődik.

Egy félnap telik el a parlamenti komédiával. Délig tart a szavazás a felett a kérdés felett, hogy a kiegyezési javaslatokat a bizottságokhoz utasítás előtt nyomtatásban szétosztásuk-e a t. Ház tagjai között.

A függetlenségek egy talpalatnyi földet sem engednek át kardcsapás nélkül. — Bánffy pedig annál kevésbé hajlandó óriási többségével az első összecsapásnál kapitulálni.

Mindenki tudja, hogy a javaslatok több száz példányban hetek óta kinyomatva hevernek a miniszteriumoknál.

— Csak azért sem! — ez a jelszó. Eszterházy gróf a jegyző, végigolvassa kétszer a t. Ház névsorát — a szavazás eredménye 151 igen 22 nem. A nagy többség visszautasítja Olay indítványát.

Erre Olay Lajos kér szót s az angol parlamenti gyakorlatra hivatkozva a javaslatoknak az osztályokhoz utasítását indítványozza, s azt is kívánja, hogy a javaslatok az igazságügyi bizottsághoz utasítsanak.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök ragaszkodik a kormány álláspontjához, mely szerint a javaslatok csak a bizottsághoz utasítandók.

Pichler Győző is szót kér. A komédiának vége van! — így kezdi s a jobboldal rázugja:

— Az önök komédiájának!

Pichler is azt kívánja, hogy a kiegyezési javaslatok, melyek az ország létérdekeiről szólnak, az osztályokhoz is utasítsanak, ahol minden képviselő foglalkozhat velük. Midőn az egész osztrák parlament egyetelműen áll szemben a magyar érdekekkel, a magyar becsület forog kockán. Az osztrák parlamentben a legcsufabb rágalmakat szörik ellenünk büntetlenül. Ragaszkodik pártja kívánságához, a javaslatok-

nak az igazságügyi bizottsághoz utasítását is kívánja.

Polónyi Géza más szempontból indul ki. Nem reméli, hogy a törvényjavaslatot a többség az osztályokhoz is fogja utasítani. De azt a kívánságot, hogy a javaslatok az igazságügyi bizottsághoz is utasítandók, nem is teszi magáévá, mert hiszen minden javaslatnak vannak olyan jogi diszpozíciói, melyek miatt aztán igazságügyi bizottsághoz is kellene utasítani. De fontosabb ok az, hogy itt egy újabb provizórium eshetőségével állunk szemben s így a bizottsági retorták szaporításával csak fokoznak annak az eshetőséget, hogy a kiegyezés tárgyalására nem lesz kellő idő s így a kormány előállana új provizóriummal. A kérdés itt az, hogy meddig tűrheti a magyar állam azt az állapotot, hogy legnagyobb érdekeinek megoldása az osztrák parlament szeszélyétől függjön.

Azt hiszi, hogy minden magyar ember szívéből beszél, midőn a kiegyezés tárgyalásának sürgősségét hangoztatja. Lásunk minél előbb, hogy a magyar kormány milyen módon akar sikra szállani a magyar állam érdekeinek megvédésében. Azt indítványozza, hogy a javaslatok a sürgős tárgyalás utasításával adassanak ki a bizottságoknak.

Bánffy báró áll fel szólásra s nagy derűtlenség közt jelenti, hogy nem szeret, ha Polónyival egyetért, mert ezt mindig aggályosnak tartja. De most egyetért Polónyi indítványával s kéri az ellenzékét, hogy ne tegyék a fontos kérdéseknek kellő időben való elintézését közbevetett indítványokkal lehetlenné. Nagy érdekek javallják, hogy e gazdasági kérdések megoldásával minél előbb tisztában legyünk.

Ezután szavaztak, — függetlenségek kivételével az egész ház a kormány indítványát fogadja el.

Dániel bárónak a biztosító társaságokról s a vasuti üzleti rendtartásról szóló javaslatára nézve — az előbbi a vámszövetség volt. — Olay Lajos ismétli előbbi kívánságát.

— Most már tisztában vagyunk önökkel, s nem foglalkozom többé...

— Helyes! Helyes! — zugja a jobboldal.

Olay kijelenti, hogy ebben a parlamentben nem várhat eredményt s így lemond a névszerű szavazásról.

— Helyes! Helyes! — zugások mindenfelől.

Lukács pénzügyminiszter tizenöt javaslatának sorsára Szilágyi már ki-mondja a szentenciát, de ime Olay ijedten pattan fel:

— Ohó! Hát én...!

— A képviselő ur nem kért szót, intile Szilágyi.

— Dehogy nem! Szóltam Lakatosnak! — tiltakozik Olay rekedt hangra.

— Szilágyi elmosolyodik:

— Hát akkor a képviselő ur ne úgy jelentkezzék a jegyzőnél, hogy *csután minden paragrafusnál beszélni fogok*, hanem mondja meg világosan, hogy mihez akar szólni. Különb tessenek...?

Olay ilyenformán szóhoz jutva, a jobboldal nagy zsidója közepett dörgi, hogy a pénzügyminiszter javaslatát is az osztályokhoz kell utasítani.

A szabadelvűpárttal együtt a nemzeti párt s a néppárt is Olayék ellen szavaz.

A kongrua csak ennyi emóció után került sorra.

Rakovszky István a néppárt nagy lelkesedés közt fejtegeti, hogy a mélyen tisztelt zsidóságnak semmi jussa sincsen államsegélyhez, mert a mélyen tisztelt zsidóság nem teljesíti az egyenjogúság elveit. Nem látja a mélyen tisztelt zsidóság hazafias működését s

kérdi a minisztert, hogy a segélyezést az orthodoxokra, a neologokra, vagy a többi *alfelekezetre* is kiterjeszti-e?

Rakovszky elmesélte, hogy egy mélyen tisztelt rabbi nem engedte meg, hogy egy elhalt mélyen tisztelt zsidó sírkövére utolsó kívánsága értelmében magyar feliratot tegyenek. Ha ezt például egy protestáns száz pap tenné, Werner hatalmas támadást rögtönözne. De a mélyen tisztelt rabbit kimélni kell, sőt az államszegélyben kétségtelenül ő is fog részesülni.

A szekularizáció felmerült eszméje ellen erélyesen foglal állást, majd Csáky Albinnal polemizál. Csáky élesen elítélte Zichy János beszédét s azt mondotta, hogy az ő álláspontja nem fér meg a konzervativizmussal. Pedig nincs igaza, mert a konzervativizmus a fennálló törvényes állapotok, a fennálló rend megőrzését célozza.

Csáky a nagy liberális államférfiu — folytatja Rakovszky — itt dithyrambot zengett a felekezetenküliségnek. Egy másik liberális államférfiúnak, II. József császárnak, a felekezetenküliségről vallott felfogását állítja ezzel szembe. II. József császár a felekezetenküliség ellen rendeletet bocsátott ki, s meghagyta, hogy amely felekezetenküli férfi vagy nő nem lép vissza a katolika egyházba, megvesszőztetendő. Az ilyen férfiakat azután a katonasághoz dugta be, a nőket pedig szétszórtan Magyarországon telepítette le, s gyermekeiket elvéve fölük, iskolákba adta.

Tiszával polemizál ezután. Egy történelmi reminiscenzencia tolu fel lelkében. Martell Károly a katolikus egyházon felemelkedve, nagy hatalomra tett szert. *A fia, kis Pepini már rangemelésre vágyott* s a pápától a királyi címet kérte. Így azután fényre, hatalomra vergődött, de egyet sohasem tudott megszerezni: a nép tiszteletét és szeretetét.

A néppárt nagy lelkesedéssel zug fel. Akkor lép a terembe Kossuth Ferencz egyenesen a fogházból jön, ahol Ugronnal vívott párbájért volt három napig. Minden oldalról nagy melegséggel üdvözik.

Rakovszky Werner Gyula beszédével nem kíván foglalkozni, mert a kormány-párt egy lapjának dithyranbjá daczára sem képes mély államférfiu belátását jelismerni s így érezve ellenzéki fogya-tékosságát, nem foglalkozik vele.

E törvény daczára is nagy erővel fog a revízió eszméje épen az e törvény alapján segélyezett felekezeteknek tért hódítani. A törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem Zichy János gróf határozati javaslatához csatlakozik.

— Eljen! Eljen! — zugja a néppárt. Kis szünet után Pulszky Agost beszél.

A magas színvonalu vita tanulságait vonja le. Az első tanulsága, hogy nem mindig alkalmas az idő arra, hogy egyházipolitikát csináljunk. Midőn a közvetlen szükséglet elégtűk ki, nem kell a nagy elveket a vitába belevonni. A szekularizáció, az 1848-XX. t.-cz. 3-ik §-nak végrehajtása s a hasonlók sürgetése csak arra alkalmas, hogy a szenvedélyeket felizzassák, de az égető igények kielégítését semmivel sem mozdítják előbbre.

A néppárttal polemizál s azt állítja, hogy a néppárt nem ismeri azokat az egyházipolitikai törvényeket, melyeknek revízióját sürgeti. Ez abból is kiviláglik, hogy tiltakoztak Csáky kijelentése ellen, mely szerint a nazarénusok felekezeten kívül állnak. Ha Molnár János ismerné az 1895. XLV. törvényzikket, tudná, hogy a nazarénusokat sem a bevett sem az elismert felekezetek közé nem sorolták.

— A felekezeten kívül állás megengedése épen a vallásosság előmozdítását célozza! — jelenti ki Pulszky a néppárt zajos derűtsége közt.

— Ez vet leginkább gátat a vallás-talanság rákfenéjének...

— *On az!* — kiáltja közbe Kálmán Károly dörgő hangon a néppárt nagy lelkesedésére.

Pulszky azt fejtegeti tovább, hogy a felekezeten kívül álló nazarénusok még morális érzését az is bizonyítja, hogy kimondták, miszerint nazarénus szocialista nem lehet. A magyar képviselő-

ház nem a Molnár által csitált Kathrein-féle könyvekből tanulja meg a moral-filozófiát, — történelmünk tanulságai adják a legerősebb erkölcsi alapot.

— Az olyan politikai jelszavak — folytatja Pulszky — melyeket úgy szeretnek emlegetni, mint például az autonómia, a néppárt ajkán egészen elvesztik eredeti jelentésüket. Aki hallotta azt a megbotránkozást, azt a hangot, melylyel Molnár — kétségtelenül jogosan — a magánéletére vonatkozó alaplalán vádakat visszautasította, s aki azután megfigyelte, hogy milyen egészen más hangon szolt a nemzetiségekkel való paktálás vádjáról, az tisztában lehet azzal a különbséggel, ami e két vád alapossága közt fenáll. Molnár János, a körültekintő férfiú csak a *magyar állam polgárának* nem a *magyar haza fiainak* köteletségét emlegeti. Az ilyen körültekintő férfiúnál az efféle megkülönböztetésnek nagy jelentősége van.

Molnár János a nemzetiségi igazt-lapoknak ad kauzciót melyet csak akkor von vissza, ha a kauzció már veszélyben van! — jelenti ki Pulszky a jobboldal viharos derűtsége közt.

— *Mit beszél ez az ember! Hiszen ez bolond! Szentelen!* — kiáltja Kálmán Károly nagy haraggal.

De Szilágyi nem veszi komolyan, csak általános formában szol rá, szigorú arczczal:

— *Csendet kérek!*

Pulszky ezután a javaslat ellen felhozott aggodalmakkal foglalkozik. Nem ismeri el, hogy ez a törvényjavaslat az autonómia keretét bármilyen irányban megsértette volna. A segély megvonására irányuló miniszteri rendelkezést is a javaslat a közigazgatási bíróság bírólta alá, — mellő helyezi — siet Pulszky. A kortesspolitika vádját senki sem veszi komolyan.

— *A lutheránusok mást mondanak!* — kiáltja közbe Buzáth.

Pulszky erre is reflektál:

— A szász képviselők, akik úgy geráltak magukat, mintha a szász egyház nevében beszélnének bizonyos nagyzási hajlandóságot mutattak. Ez megnyilatkozik *Melzel* szavaiban, aki azt hirdette, hogy a szászok megvédtek a szász földet és kulturát s így azt meg is akarják tartani. Igaza van, megvédtek azt a földet, amelyen laknak, de a magyar állam segítségével. *Szász föld nem volt soha és nem lesz.* Az a föld, melyen ők laknak, *királyföld*, a magyar szent korona tulajdona, melyre a király a szászokat telepítette le.

Háromnegyed kettő volt, mikor Pulszky a szabadelvűpárt tetszése között visszaült helyére; az elnök ekkor a vita folytatását holnapra halasztva, bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszter holnap válaszol Olay Lajos vilamos interpellációjára és ezzel az ülés két óra előtt véget ért.

Paraszt Othello.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A múlt hónapban kezdette tárgyalni a pestvidéki kir. törvényszék öreg Szödy Vendel rákoscsabai korcsmáros gyilkossági bűnpörét, aki ellen az a vád, hogy 1897 szeptemberben meggyilkolta Bartók József parasztagzadt, mert gyanuja volt rá, hogy fiatal feleségével szerelmi viszonyt folytat. A végtárgyalást a multkor az orvosszakértők meghallgatása miatt elnapolták, s mára tüzték ki a folytatólagos végtárgyalást, melyen Werébelyi Ignác törvényszéki bíró elnököt, a vádat Egressy Nagy László, a védelmet Mózes László dr. képviselte.

A mai tárgyalás Moravcsik Ernő dr. és Szikszay Ferencz orvos szakértők meghallgatásával kezdődött, akik hónapokon át figyelték Szödy Vendel elme-állapotát. Kijelentik egész határozottsággal, hogy a vádlott *soha sem szenvedett s most sem szenved elmebajban.*

A kihallgatott tanuk Mihály András rákoscsabai köz. g. bíró, Vitályos Sándor, Kovács Károly jegyző, Gulyás László és Egy György csendőrök vallják, hogy Szödi Vendel, letartóztatásakor *sírva tett töredelmes vallomást.*

Elnök: Öreg Szödi, miért tagadja tettét most, mikor már mindent beösmert?

Vádlott (sírva): A csendőrök ütöttek. Az egyik megfogta hajamat s úgy rázta.

Egressy Nagy László kir. alügyész: Vén megátalkodott, hogy mondhat ilyet, *hisz nincs egy szál haja se a feje bubján.* (Derűtség.)

A tanuk megerősítik, hogy a csendőrök nem bántották Szödyt.

Elnök: Miért tagadja most azt öreg Szödy?

Vádlott (sírva): Ugy mondták akkor, hogy segítve lesz rajtam, ha valok. De látom már, hogy elmehetek kuduni.

Még most nem, azzal várhat még egy kicsit. (Derűtség.)

A kihallgatott tanuk megesketése után Mózes László védő állott föl, indítványt terjesztvén elő. Reá oly benyomást tesz Szödy viselkedése, hogy nem épeszü, s bármennyire tisztelje is Moravcsik dr. tanár tudományát, — tisztelet becsület neki — de nem hiszi, hogy Szödy ép eszü. Ezért a saját lelki-ösmerete megnyugtására kéri az igazságügyi orvosi tanács véleményének meghallgatását, s ez okból a tárgyalás elnapolását.

Egressy Nagy László kir. alügyész ellenzi a védő kérelmének teljesítését. A vizsgálat s a végtárgyalás adatai, az orvos szakértők véleménye arról győztek meg mindenkit, hogy Szödi nagyon is ép eszü gonosztevő, agyafurt ember, aki az igazságot mindenkép el akarja csürni csavarni.

A törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott a védő kérésének s az adatoknak az igazságügyi orvosi tanácsához leendő áttételét elrendelte s a tárgyalást újból elnapolta.

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Badeni vád alá helyezése.

Bécs, április 21. (Az Esti Hírlap távirata.) A képviselőházban a miniszterelnök és az igazságügyminiszter több jelentéktelen interpellációra adnak választ. A ház ezután áttér a napirendre: a *Badeni gróf vád alá helyezéséről* szóló indítványok tárgyalására. Eisele (német néppárti) követeli a nyelvrendeletek visszavonását és azt mondja, hogy azokkal együtt a parlamenten és a németeken esett másik jogtalanságot: a lex-Falkenhayn-t is meg kell szüntetni. Felhívja a házat, szavazzon az indítvány bizottsághoz uasítására. A következő szónok Heeger, német néppárti.

A háboru előtt.

(Az Esti Hírlap távirata.)

London, ápr. 21.

A spanyol-amerikai háboru kitörésének küszöbén a *buzá-árak az egész országbaa emelkednek.*

Madrid április 20.

A cortex megnyitó ülése után a miniszterek rendkívüli minisztertanácsra ültek össze. Ezután Sagasta miniszterelnök a hozzá intézett kérdésekre kijelentette, hogy a kormány Mac Kinley ultimátumára vonatkozólag még nem kapott hivatalos értesítést. Woodford, az Egyesült Államok követe még

nem kérte utlevélét. A miniszterelnök hozzátette, hogy a minisztertanács kizárólag a háboruval és a szárazon és vizen való hadikészülődésekkel foglalkozott. A határozatokat azonban titokban tartják.

Washington, április 20.

Bernabe spanyol követ Washingtonból este 7 óra 30 perczkor elutazott. Hivatalosan közze teszik, hogy az Egyesült Államok a Spanyolországgal való háboru esetére lemondanak a kalózkodásról. A képviselőház külön szavazás nélkül elfogadta azt a javaslatot, amely felhatalmazza az elnököt, hogy *hadiszolgálatra önkénteseket toborozzon.*

Madrid, ápr. 20.

(Este 10 ó. 50 p.)

Woodford amerikai követ megkapta az ultimátumot és holnap átadja a spanyol kormánynak.

Madrid, április 21.

Az amerikai követség valamennyi tisztviselője Woodfordnál tölti az éjszakát. A követ családja már elhagyta Madridot.

London, április 21.

A *Times*-nek jelentik Havannából e hó 17-ről. Az az állítás, hogy a kubaik készek a spanyolokkal együtt harcolni az Egyesült Államok ellen, teljesen alaptalan. A fegyverszünet tökéletes kudarcot vallott. A fölkelők nem voltak hajlandók semmiféle alakban elismerni a fegyverszünetet. A spanyol hatóságok jelentései, hogy az ellenségeskedés szünetel, valótlanok, mert a spanyol csapatok állítólag csak úgy folytatják a hadműveleteket a fölkelők ellen, mint a fegyverszünet előtt. A csapatok tegnap is megtámadták volna Pinar del Rio különböző pontjain a fölkelőket. A kormány szénkészlete Kubán 80,000 tonna.

London, április 21.

A *Daily Telegraph* külön tudósítója jelenti *Kei-Westből*: Az amerikai hajóhad 23 hajója harcra kész és csak a parancsot várja, hogy elindujon Havannába. Hir szerint az egész rendes hadsereg koncentrálván van Chickamanga, Mobile, New-Orleans és Tampa mellett.

Washington április 21.

A kormány közlésezi, hogy a háboru kitörése esetében szem előtt tartja a következő elveket:

1. Semleges lobogó megvédi az ellenséges javakat, — kivéve a hadi dugárukat.
2. Semleges javak a hadi dugáru kivételével — nem kobozhatók el meg ellenséges lobogó alatt sem.
3. A blokád csak úgy követelhető, ha tényleg keresztül van vive.

ESTI HIREK.

A tegnapi tüntetés.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A főkapitány nyilatkozata.

A tegnapi tüntetésre vonatkozó hírlap-közleményekkel szemben a rendőrség sajtóirodája a következőket jelenti ki:

A f. hó 20-án este a keleti pályaudvar előtt lefolyt szocialista tüntetésről megjelent hírlap közlemények nagyrésze nemcsak túlzott színekkel festi a tüntetést s a rendőrség beavatkozását, hanem egyenesen a rendőrség iránti rosszakarattal elferdíti a történeteket.

Körülbelül 3—4000 főnyi szocialist tömeg gyűlt össze tegnap este a kele-

pályaudvar környékén. Egyenként vagy kettesével vonultak fel, hogy a rendőrségnek az oda való jövetelüket megakadályozni nem volt módjában. Az összegyűlték közül sokan akkor, amikor tudomásuk szerint a *Csizmadiát* hozó vonatnak meg kellett érkeznie, hirtelen a keleti pályaudvar bejáratai felé tolongtak s egy csoportnak sikerült is a csarnokba benyomulnia, a honnan daczára a rendőrség ismételt figyelmeztetésének, hogy Csizmadia a pályaudvarba beérkezni nem fog s daczára többször tett felszólításnak, hogy távozzanak nemcsak hogy el nem mentek, hanem ott rendezavarólag is felléptek. Ennek következtében a rendőrség őket onnan kizsírította. A mikor ez megtörtént, akkor szabadban a tömeg közepével *botokkal hevesen megüldözték az őket kizsírító rendőröket* úgy, hogy a vezénylő tisztviselő kénytelen volt újabb gyalog és lovas rendőrcsapatokat előhívni s azok segítségével a környékről a tüntető tömeget — 122 személyt — *letartóztalták*, illetőleg szétosztalták. A letartóztatottak legtöbbje *kódobálás és botokkal való verekedés* mások ismét szétosztásra történt felszólításnak és figyelmeztetésnek való nem engedelmesség miatt lettek bekisérve.

A bekisértek száma 122-öt tett ki, de 20 igazolás után még az *éj folyamán elbocsátották*. A letartóztatottak között igen sok rovott múltú büntetett előéletű s a fővárosból kitiltott csavargó van, akik egyáltalán nem a szocialista tüntetésben akartak résztvenni, hanem hogy ilyenkor, mint rendszeren, az utcáit zavart a vagyonbiztonság elleni cselekményekre akarták felhasználni.

Valótlanok azok a híresztelések, hogy a közönség köréből sokan megsebesültek, mert sem a rendőrségnél, sem a mentőknél, sem a kórházakban *egyetlen egy sebesült sem volt bejelentve*. A rendőrök s tisztviselők közül *igen sokat ért kódobás*, de súlyosabb esek közül sem sebesült meg senki.

A tüntetésnél alkalmazott rendőrök számát is túlozzák, mert a rendelkezésre álló egész készenléti igénybe sem vételt s mindössze 80 gyalog és 25 lovasrendőr vonult ki. A rendőrség terhes feladatát képezi az utcai rend és biztonság fenntartása. E feladatát csak úgy oldhatja meg sikerrel, ha a tegnaphoz hasonló utcai mozgalmat már csirájában elnyomja, mert ha kezdetben nem teljesíti kötelességét, úgy a következmények kiszámíthatatlanok. A szocialistákkal szemben annyival indokoltabb az erélyes fellépés, mert azok nyíltan hirdetik, hogy az *utca az övék* s az újabb időben minden más társadalmi réteggel szemben a nyilvános gyűléseken és felvonulásokon *terrorizmust* iparkodnak kifejteni. Hogy a többi társadalmi rétegeknek ily általános terrorizálását a rendőrség törvényes eszközökkel megakadályozni igyekszik, ez nem egyéb kötelesség teljesítésénél.

Ez alkalommal a rendőrség még arra is kiterjeszkedik, hogy a *szocialista agitátorok kiutasítása* tárgyában megjelent hírlapi közlemények egy része is tulzott volt. Többen lettek mint kiutasítottak felsorolva, kiket a rendőrség nem utasított ki. A kiutasításokat szükségessé tette nemcsak az — mint már említve volt, — hogy *szocialista* pártvezetőség valóságos *terrorizmust* igyekezett gyakorolni a nyilvános helyeken a többi társadalmi rétegekkel szemben, hanem az is, hogy a párt nyíltan izgatta a földmives munkásokat arra, hogy a földmives munkásokról szóló szentesített törvénynek ne engedelmességek, igazolványokat ne váltsanak s aratási szerződéseket ne kössenek. Egyébiránt a kiutasítottak legtöbbje már előzőleg egy vagy más okból büntetett egyén.

A sajtó minden organuma csak a közérdeket szolgálja, ha a valóságot megfelelően s nem tulzottan, kellő tárgyilagossággal adná elő az ily eseményeket.

L. ény Béla s. k.

A főkapitányság e nyilatkozatára meg kell jegyeznünk, hogy a tegnapi este történetekre vonatkozó hírlapi közlemények-

kel szemben a rendőrség szemrehányása teljesen jogosulatlan, mert a hírlapi tudósítónak semmiféle hivatalos adat nem áll rendelkezésükre. A főkapitányság megtagadott tőlük minden felvilágosítást.

A főkapitányság terjedelmes nyilatkozata azonban nem czáfolja meg a legsúlyosabb vádat, ami a ma reggeli lapokban a rendőrség ellen olvasható, az tudniillik, hogy a brutalitást üző rendőrök *levették számjaikat*. Ez annyira igaz, hogy czáfolni sem próbálják s ez maga beismerése annak, hogy a rendfentartás tullepte a törvényes határokat.

A rendőrség most panaszkodik arról, hogy a szocialisták terrorizálják a többi társadalmi rétegeket, de nem mondja el a hübnánó mea culpát. A szocialisták ezen terrorizmusa a rendőrség szemelátára, jóakaratu semlegessége mellett, sőt némely esetben a rendőrség egyenes támogatásával fejlődött ki.

A rendőrség magasabb hivatásának teljesítésében csak akkor számíthat a nagyközönség rokonszenvére, ha végre akadni fog egy olyan főkapitány, aki purifikálni fogja a rendőrségséget s vasmarokkal kiirtja a vérlázító brutalitást.

Az ítélet.

A tegnapi letartóztatott felett *Tóth Lajos* VII. ker. rendőrkapitány mond ítéletet. A tárgyalások az erzsébetvárosi kapitányságnál egész nap folytak.

A tüntetőket a kihágási törvénykönyv 62. 63 és 78. §. alapján 3 naptól 16 napig terjedő elzárásra és 25 forinttól 150 forintig terjedő pénzbüntetésre ítélték. 102 tüntető felett ítélték.

Csizmadia Sándor a bíróságnál.

A nagy rendőri apparátussal tegnapi Budapestre szállított munkásvezér, *Csizmadia Sándor*, akit a főkapitány örök időkre kitiltotta a főváros területéről, ma jelent meg a budapesti törvényszéknél, hogy eleget tegyen a sajtóügyi vizsgálóbíró idézésének. Csizmadia a kir. főügyészhez egy a Földművesek Szaklapjában megjelent, «A kizsákmányolás» cz. cikke miatt *izgatás* címén pörbe fogta. A sajtókereset alapján *Oláh András* sajtóügyi vizsgálóbíró maga elé idézte Csizmadia, aki sietett e meghívásnak eleget tenni. Tegnapi este, mikor Kőbányán leszállította a rendőrség, tolonczkocsin a tolonczházba vittek. Ma reggel szintén tolonczkocsin két detektív hozta a vizsgálóbíró elé. A törvényszék palotája előtt *Schmidt Ede* rendőrfogalmazó várta egy szakasz rendőrral. Attól tartottak, hogy a munkások most is követni fogják vezérüket. Azonban a rendőrökre nem volt szükség, mert a szocialisták közül senki sem volt jelen. *Csizmadia* megjelent a vizsgálóbíró előtt, aki teljes másfél órán át hallgatta ki a kitiltott munkást.

Csizmadia tagadja, hogy ezt a cikket ő írta volna és szerzőül a vele együtt feljött *Tompa Antal*, egy orosz-házi szocialistát nevezte meg, aki a szerződésig tényleg el is vállalta. Mindkettőnek kihallgatása után *Oláh* vizsgálóbíró *Csizmadianak* igazolványt állított ki, hogy kihallgatott és visszautazása ellen nincsen kifogása. Ezzel az igazolvánnyal *Csizmadia* a rendőrség ismét a tolonczházba kísérte, ahonnan ma visszautaztatja.

Városi ügyek.

A földalatti villamos műszaki felülvizsgálása. A Ferencz József földalatti villamos vasut részvénytársaság e hónap 1-én előterjesztett kérelmére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ma délelőtt 9 órára rendelte el a vasutnak műszaki felülvizsgálását *Pulszky Garibaldi* m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelő vezetése mellett. Jelen voltak az államvasutak részéről: *Dubszky Adolf* kir. mérnök és *Vater József*. A főváros részéről: *Toldy József* tisztifőügyész, *Jalovich Kornél*, *Heuffel Adolf* és *Lamp Hugó* főszámvevő, A közmunkák tanácsát: *Zsigmondy Géza* képviselte. A földalatti villamosvasut részéről pedig megjelentek: *Hívös József*, haraszti *Jellinek Henrik*, *Stelber főmérnök*, *Vojtek* és *Wörner* igazgató. A felülvizsgálást a villamos vasut kerécs-utcai igazgatóság épületében tanácskozás előzte meg. A bizottság elsősorban is a tervek alapján a telepet vizsgálta meg és azt teljesen rendben találta. A vonalat ma éjjel 11-kor a közlekedés megszüntével fogja bejárni.

A váci utat a kereskedelmi miniszter december utolsó napján formailag átadta a főváros kezelésébe. A tényleges átvétel azonban nem történt meg, mert a főváros azt kívánta, hogy az átadásról felvett jegyzőkönyv szerződés joghatályára iruháztassék fols különösen a miniszter által ígért évi 25000 forintnyi állami hozzájárulási összeg állandóan szerződésileg biztosítottassék. A kereskedelmi miniszter most a fővároshoz intézett leiratában kijelentette, hogy a fővárosnak e követeléséhez semmi joga nincsen, mert az átadott állami ut vagy utrész átvételét az 1890. évi I. törv. értelmében meg nem tagadhatja, tehát szerződésbe foglalást, sem más feltételt ki nem köthet, az pedig, hogy adassék egyáltalában s menyi időre segély a kereskedelmi s pénzügyminiszterek egyoldalu elhatározásától függ. A miniszter mindamellett kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy tényleg ez az intencziója, hogy a kincstár állandó kötelezettséget vállaljon a főváros irányában a megállapított 25000 frt évi segély megfizetésére, nem ellenzi, hogy a fent említett jegyzőkönyv szerződés erejével iruháztassék, azonban annak szövegéből kihagyatni kívánja, hogy ez a segély örök időkre minden körülmények között és feltétlenül jár a fővárosnak. A miniszter egyúttal fölhevta a fővárost, hogy az ügy végleges rendezéséig a váci utat annál is inkább javíttassa ki, mert jelenleg oly állapotban van, hogy a közlekedési zavarok miatt a panaszok napirenden vannak. A fővárosnak azonban az ut helyreállítását illetőleg meg van köze a keze, mert a fent tartáshoz szükséges kavics anyag szállítása az állam egy vállalkozóval szerződést kötött. Ezt a szerződést az ut-szakasszal egyidejűleg veheti át a főváros, ha az átadás tényleg is megtörtént már. A miniszter tehát a váci ut mentén levő ipartelepek érdekében járna el, ha az állami közlegeket szigorúan utasítaná, hogy az átadás tényleg is megtörténhessék.

Rendőri hírek.

Egy kiutasított szocialista. *Szabados Sándor* joghallgatot, a magyar országai szocialisták «eszét», a kit a főkapitány a főváros területéről örök időkre kitiltott, ma este kényeszerutlével utaztatja el a rendőrség. Egy hírlapíró ma felkereste *Szabados* a tolonczházban, a hol egy hét óta tartozkodik. A beszélgetés a börtönfelügyelő jelenlétében történt. *Szabados* elsősorban is *Komáromba* utazik, onnan pedig *Pártisba*. A francziák fővárosából az aratás idején érkezik vissza *Komáromba* és egy ideig atyjának kisgazdaságában, a mely

Darányi miniszter birtokával határos telepedik le.

Elgázolások. Ma reggel az *István-ter* és *kisdíófa-utca* sarkán *Dobsán János* bérkocsis elgázolta *Ludvig János* napszámos feleségét szül. *Gut Eva* 46 éves mnnkásnőt úgy, hogy életveszélyes sérülésekkel szállították alföldi-utca 3. sz. a. lakására. E vigyázatlan kocsis ellen megindították az eljárást. — Tegnap este pedig az 1393. számú egylogatu bérkocsit a *Klauzál- és dohány-utca* sarkán elgázolta *Lebenhan Kálmán* kereskedőnek *Szeréna* nevű 7 éves leánykáját, aki ennek következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Most a Rókus-kórházban ápolják. A kocsis ellen a rendőrség vizsgálatot indított.

Tüz. Mészér Erzsébet majorosné *Vörösvári-ut 122/a. sz. a.* házában tetőzete az éjjel ismeretlen okból kigyuladt, s rövid idő alatt teljesen leégett. A veszedelem színhelyére kivonult a III. ker. tűzörség is, de dolga már alig akadt.

Kitett gyermek. A bérkocsis-utca 20. sz. a. ház kapujában tegnap egy három hónaposnak látszó fiúcsesemőt találtak kitéve. A csesemőt a *Knežits-utca* menthelybe szállították, a lelketlen anya kinyomozása iránt pedig a rendőrség meglette a szükséges intézkedéseket.

Törvény előtt

A verekedő rendőrség. Ma hirdette ki a törvényszék a május 1-i vérengzés ügyében az ítéletet. A kir. ügyész azt a vádat emelte, hogy a vádlottak erőszakot alkalmaztak a rendőrök ellen, a kik felsőbb parancs folytán el akarták venni a munkásoktól a vörös lobogót. A bíróság *Keipert Ödön*, *Fazekas Ferencz*, *Fuchs József* vádlottakat *felmentette*, *Gellera Ádámot* az enyhítő 192. §. alkalmazásával *egy havi*, *Kaisert 2 havi*, *Füle Lászlót 6 heti fogházra* ítélte. A súlyos testi sértés vádja alól az összes vádlottakat *felmentették*. A feltűnően enyhe ítélet indokolása mint enyhítő körülményt említi azt az indokolatlan szigort, a melylyel a rendőrség a békesen haladó munkásoktól a lobogót elragadta. A hallgatóság megjelenezte a bíróságot.

Házasságszédelgés. Könnyen-hívó szobaleányok, szakácsnők előtt nagy kegyben állott *Gundrum Ádám* szabólegény. Szép szóval, jó modorral úgy elbolondította a fejkét, hogy nem egy hagyta el miatta a szülői házat. *Gundrum* azonban nagyon is prózaiasan fogta fel a szerelmes szabólegények érzelmeit és házasság helyett a rany ékszeret és pénzt szerzett magának. Különösen egyik leánynál *Keresztes Katalinnál* volt nagy a szerecséje. Ettől a fiatal leánytól közel 60 forintot esalt ki a legkülönbözőbb ürügyek alatt. Elhittette vele hogy házasságuk már ki van hirdetve hogy az esküvő napja már meg van állapítva biztatta a leányt, hogy csak készüljön az örömnapra. A szegény leány várta is ünneplő ruhában a vőlegényt, ez azonban jobbnak látta az anyakönyvvezető helyett Pécse menni. A szegény leány várt egy ideig a vőlegényre, mikor azonban látta, hogy nem érkezik meg, feljelentette a rendőrségnél csalás miatt. A modern kékszakált letartóztatták és ma a budapesti büntető törvényszék elé állították. Itt azzal védekezett, hogy az anyakönyvvezetőnél megtudta, hogy a leány törvénytelen származású és ezért megundorodott tőle. A tanuk azonban rábizonyították, hogy rendszeresen bolondította a leányokat, és hogy mindenképpen megcsalt pár forinttal. A bíróság *Bekete Gyula* dr. elrökölte alatt csalás miatt *6 havi fogházra* ítélte a derék szabólegényt.

Kossuth Ferencz fogsága. A pestvidéki törvényszék fogházából ma reggel 9 órakor szabadult ki *Kossuth Ferencz*, hol 3 napot töltött azon párbajért, melyet *Ugron Gábor* földbirtokossal a múlt év őszén vívott. *Jankovich Kál-*

án fogházfelügyelő felvezette **Geguss Gusztáv** dr. kir. ügyészhez, aki a bűntetés kitöltéséről szóló igazolvány átadása után szabadonbocsátotta **Kossuthot**, aki ma délelőtt megjelent a képviselőházban s élénk óvációk tárgya volt.

— **Bérczi udvarias.** Schaffer József dr. fővárosi ügyvéd panaszt tett a törvényszéknél **Bérczi Béla** rendőrkapitány ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Bérczi kapitány, mikor egy védenca érdekében Schaffer nála járt, durva hangon kiutasította, sőt közrendőrökkel a szobából kivezetette. A törvényszék az esetről jelen volt Kramolin Ernő rendőrnek s két polgári biztos vallomása alapján, akik azt vallották, hogy **Bérczi udvarias, kifogás alá nem eső hangon** szólította föl az ügyvédet a távozásra, hivatalos hatáskörét nem lépve át, a följelentést, mint bűnvádi eljárást alkalmatlant, félretette.

Különlétek.

— **Személyi hír.** Berzeviczy Albert a képviselőház alelnöke három hétre Olaszországba utazott.

— **Egyházi kinevezések.** A mai hivatalos lapba közölt királyi kézirat szerint a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére az esztergomi főszékesegyházi káptalanban **Csernoch János** dr. legidősebb mesterkanonoknak a nórádi főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, **Bogisich Mihály** prisztinai választott püspököt és budavári esperes-plebánost, **Schlick István** esztergom-főszékesegyházi tiszteletbeli kanonok és nagyszombati főimnáziumi és konviktus igazgatót, **Véizinger Károly** budai várpalotai apátplebánost és **Szechényi Miklós** gróf jaáki apátot és Pázmány-intézeti helyettes-igazgatót mesterkanonokká, **Ulmer György** buda-corsi plebánost és **Klinda Teofil** dr. érseki titkárt pedig tiszteletbeli kanonokká kinevezem, továbbá **Kleiner Adolf** hajósi esperes-plebánost, **Boromisza István** kalocsai kisebb pappneveldő igazgatót és **Povischil Rikhard**, a Miasszonyunkról nevezett iskola-nővérek lelki igazgatóját, a kalocsai és bácsi egyesített főkáptalan tiszteletbeli kanonokjává kinevezte.

— **Kossuth gyalázói ellen.** Az aradi honvédegyület tagjai tegnap gyűlést tartotta hogy kifejezést adjanak **Kossuth** Lajos gyalázói iránt érzett megvetésüknek. A gyűlés elfogadott egy határozatot, amely a legélesebb szavakban mond ítéletet **Zimándy Ignác** és **Zelenyák János**ról, »a magyar katolikus papság e két érdemtelen és elvetemült tagjáról«. A határozat ama reményét fejezi ki, hogy az egyházi hatóságok nem fogják tűnni, hogy a lelki belpoklosok tovább is megmaradjanak a plebánosi állásukban, amelyet oly galád módon meggyaláztak. Végül az **Aradon** élő **Szediák Mátyással**, **Zimándy** meghitt emberével foglalkozik a határozat, amely ezt a harmadik gaz rágalmazót is átadja a közmegejtésnek. A határozatot megküldik az ország összes honvéd egységeinek, továbbá **Steiner Fülöp** székesfehérvári **Szmrecsányi Pál** szepesi püspököknek.

— **Örült szocialista.** Mint **hódmezővásárhelyi** tudósítónk jelenti, egy szegény örült ember kelt most ottan általános részvétet. A boldogtalan embernek **Kenéz Pál** a neve. A **Vásárhelyen** szokásos szocialista zavargások egyikeben nagy szerepet játszott s ezért a törvény 3 évi börtönbüntetéssel sújtotta. Most feltételeken szabadon bocsátották, de a szabadság még borzasztóbb képet tárt elébe, mint a raboskodás. A hajdan jómódú ember visszatért maga otthonába, de a házat üresen találta. Felesége beleörült férje raboskodásába, egyetlen gyermeke meghalt, minden vagyonát, ingóságát ellopkodták. A szerencsétlen azóta félőrülten bolyong s elvtársai tartják el.

— **Halálozás.** Nagy Barna és neje Boronkay Gizella; Nagy Vilma és férje **Dobránszky Péter** dr. ezek gyermekel: Vilma és Béla úgy a magok mint az összes rokonság nevében is jelentik tolcsvai Nagy Károlyné szül. tolcsvai Mezőssy Amáhnak élete 72 évében, rövid szenvedés után Tolcsván április hó 19-én reggeli 9 órákor történt elhunytát.

A szabócsai zendülők pöre.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Nyíregyháza, április 20.

Ma folytatták és befejezték a 64 szocialista vádlott pörét.

Kihallgatták **Balla János** csendőrmestert, aki előadta, hogy a kis-létai szocialista munkások titkos gyűléseket tartottak s az izgatás megfékezésére szükségesnek tartotta a mozgalom négy vezérért elfogni. Ekkor nagy csoportosulás történt, ő megtiltotta az embereknek, hogy az elfogottakhoz közeledjenek, nem is kísérelték meg a kiszabadítást s csak távolról követték. A nyír-bátori járásbírósnál nem volt jelen, mikor az elfogottak kibocsátását követelték, de csendőrei jelentették, hogy a tömeg nem akart szétszórni, de csak passzív ellentállást tanúsított s rögtön szétszórt, mikor a karhatalmat alkalmazták.

Nyitrai János járásbírósi szolga és **Fekér Imre** hivatalnok vallják, hogy a tömeg zajongott ugyan a járásbírósnál, de magatartása nem volt nagyon fenyegető.

Most kihallgatják **Kardos Péter** vádlottat, kit a tárgyalás folyamán tett vallomások alapján utólag idéztek be.

Az elnök: Maga is szocialista? — Ugy irattak be.

Elnök: Fízett valmit? — Igen, 10 krajczárt a lapokért.

Az elnök: Mi céljuk volt, földosztás? — Nem tudom, én nem vágyódtam utána.

Az elnök: De mások beszéltek róla? — Azt nem tudom.

A vádlott különben beismeri, hogy jelen volt a csoportosulásnál, de tagadja, hogy erőszakoskodni akartak volna, ők csak kérni mentek.

Péter János csendőrszervező oszlattá szét a népet a járásbírósnál. Értesült arról, hogy nyír-bátori járásbírósnál egy néptömeg meg akarja ostromolni, hogy az őt elfogott kis-létai munkást kiszabadítsa. Ő négy csendőrrrel oda ment s háromszor felszólította a népet távozásra, de hasztalan. Ekkor szurony rohamot vezényelt s így szorította ki a tömeget a város végéig. Bot vagy fegyver nem volt egyiknél sem, mert ezeket, mielőtt a járásbíróshoz mentek volna, ismerőseiknél hagyták.

Szikszay dr. kir. ügyész előadja, hogy 58 vádlott ellen a 163. §. alapján hatóság elleni erőszak, 6 ellen pedig izgatás miatt emeltek vádat. Ezek közül 10 ellen nem merültek fel bizonyítékok, ezek ellen tehát a vádat eljéti, a többit pedig elítélni kéri.

Kovács Zsigmond védő a vádlottak teljes felmentését kéri, mert bebizonyult, hogy vádlottak békés szándékkal mentek a járásbírósnál elé, kérelmezni az elfogottak elbocsátását s bár zajongtak, ami természetes is, mikor 150 ember együtt van, nem kíséreltek meg semmiféle erőszakoskodást, sőt nem is hangzott egyenes felhívás az erőszakoskodásra, már pedig 163. §. csak oly esetben lehet alkalmazni. Kéri tehát vádlottak teljes felmentését és elítélés esetén is a vizsgálati fogságban levők szabadon bocsátását.

A törvényszék délután 6 órákor hirdette ki az ítéletet, mely szerint 2 vádlott izgatás miatt hat heti államfogházra, 46 vádlott a 163. §-ba ütköző hatóság elleni erőszak vétsége miatt 3-4 heti fogházra, 5 vádlott kihágás miatt pénzbüntetésre ítéltetett 12 vádlott pedig felmentetett. Enyhítő körülményül főleg azt tudta be a törvényszék, hogy vádlottak egy oly egyén által, ki itt felelősségre nem vonható, (Várkonyi) lettek félrevezetve.

Az ügyész a büntetések súlyosbítása végett, **Kovács** védő pedig az összes vádlottak felmentéséért felelt.

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok.

A **Nemzeti színházban:** *Folt amely tisztít.* **Echegaray** J. drámája 4 felvonásban. Főszereplők: **P. Márkus** Emilia, **R. Maróthy** Margit és **Mihályfi**. Kezdeté 7 órákor.

Az **operaházban:** **Lohengrin**, **Wagner** R. regényes operája 3 felvonásban. Főszereplők: **Lejo Lili**, **Diósyne**, **Perotti**, **Ney D.** és **Beck**. Kezdeté 7 órákor.

A **várszínházban:** nincs előadás.

A **vígyszínházban:** **Trilby**, **George du Maurier** színműve 4 felvonásban. Főszereplők: **Delli Emma**, **Fenyvesi**, **Tapóczai**, **Ráthonyi**, **Goth**. Kezdeté fél 7 órákor.

A **népszínházban:** **1848. Hadak útja**, **Verő György** látványos zenés színműve 11 képben. Főszereplők: **Blaha** Lujza, **Kury Klára**, **Szirmai**, **Vidor**. Kezdeté 7 órákor.

A **magyar színházban:** Nincs előadás.

A **Kisfaludy színházban.** **Bánk-bán**.

* **Műsorváltozás.** A népszínházban holnap pénteken a **Talmi hercegnő** helyett a **Baba** kerül színre **Csatai Zsófi** szerepében **Kárpáthy** Katinkával.

* **Lepke-románcz.** **Sztójánovits** Jenő nagyszerű operájának egyik legszebb száma, a »Lepke-románcz« (keringő) jelent meg tegnap a **Bárd** cég kiadásában. A tetszetős kiállítású füzet ára 3 korona.

* **Bohémvilág.** A nemzeti színház végre valahára mégis csak színre hozza a **Murger** regénye nyomán készült »Bohémvilág«-ot. A darabot holnap este mutatják be a **Somory** Emil kitűnő fordításában, s ma délelőtt 10 órákor tartották meg a főpróbát a sajtó meghívott képviselői előtt. A főszerepeket **Csillag Teréz**, **Török Irma**, **Paulayné**, **Mihályfi**, **Dezso**, **Zilahy** és **Császár** játsszák.

A kulisszák mögöl.

A városligeti faszor egyik árnyékos telken találkozik össze mostanában a főváros színésznépsége. Ezen az árnyékos telken, a főváros legnépszerűbb kerékpáriskolájában avatják be a biciklizés művészetébe a szinpadai hercegnőket, a kedélyes apákat, a hősszerelmeket, a naivákat, sőt még a csalafinta fondort: értsd intrikust is. Egész kisa bicikliző-család támadt ott és a családnak feje: **Németh Jóska**, a legnépszerűbb kórikus, aki immár a népszínházi tagsághoz és a dunakeszi földbirtokhoz egy harmadik kvalifikációt is szerzett. De nemcsak ő páratlan kerékpár művész, hanem a felesége is, sőt a »család« minden tagja jogos igényt tarthat ezimre. **Hegyi Aranka**, **Ligeti Juliska**, **Gazsi Mariska**, **Balog Etel**, **Somló Emma**, **Gerő Lina** és a többiek mind pompásan ülnek meg a nyeret. De mindnyájukon túltett a napokban **Csatai Zsófi**, a népszínház kitűnő komikája. Ő is megjelent az iskolában, hogy megtanuljon biciklizni.

A mester előhozta egy gépet és magyarázni kezdi az »alapelveket.« **Csatai Zsófi** csak hallgatja egy darabig. Azután így szól:

Hát csak beszéljen, kedves, így tovább. Mindjárt visszajövök.

Azzal felugrik a biciklire és úgy elkerékezik, mintha világleletében egyebet se tett volna. Pedig először ült kerékpáron.

Kánya.

Sport.

§ **Az első kerékpárverseny Budapesten.** Az u. n. Millenáris pályán, a Csömöri- és Stefánia-ut sarkán levő versenypályán vasárnap, f. hó 24-én délután 3 órákor rendezti országos nyílt pályaversenyét a »Sport-Világ« szerkesztősége, mely a Siófoki távverseny s tavalyi pályaversenyének sikerült rendezésével már ismertté lett a nagyközönség előtt. A vasárnapi versenyben az ország legjobb amateurjei és hivatalos versenyzői, — számszerint 30-an indulnak A 25 kilométeres versenyben három és négyütlésű gépek egész rajával fogják vezetni **Gerger** Ferenczet, a Bordeaux-Páris közti távverseny nagyhirű győztesét. Legerősebb ellenfele **Greiner** Frigyes, ki a-tel folyamán Algirban készült elő a versenyvadras s országuton már szép győzelmet aratott a mult vasárnap. A rövidebb távú versenyekre **Wiegand** Rezső készült elő a gráci training iskolában. Vele szemben állna

majd a **Magyar Athletikai Club** jőnevil versenyzőitől kezdve az ország minden kiváló egyetelének gyors menői. A versenybíróság a fővárosi előkelő egyetel vezetők férfaiából alakul.

§ **Három ló holtversenyben.** Ritkaságok közé tartozik, amidőn három ló holtversenyben érkezik be elsőnek. Ez történt hétfőn Hoppengartenben, midőn 3 ló Wintermarchen, Schneehattan és Ballmama érkeztek be holtversenyben elsőnek, de ezzel a fogadók nem voltak igen megelégedve, mert Schneehattan hívei 20 frank tétből csak 8 frankot kaptak vissza.

KÖZGAZDASÁG.

Luxus-lóvásár. A földművelésügyi miniszter, a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, elhatározta, hogy május hónap 16., 17 és 18. napján luxus-lóvásárt tartat, a budapesti Tattersallban.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonázlet Budapesten. A külföldi szilárd tudósítások az irányzatot kedvezően befolyásolták, az árak ismét emelkedtek. Elkelt szilárd hangulat mellett 10,000 q. buza 10—15 krral magasabb áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba.

Tiszavidéki 160 mm.	75.	kg.	13.85	frton,
> 100 >	75.5	>	13.80	>
> 100 >	76.	>	13.85	>
Bácskai 2000	>	73.6	>	13.55
Tolna 1200	>	76.5	>	13.85
Kalocsai 1200	>	75.5	>	13.82 1/2
Pestvidéki 2000	>	75	>	13.60

Egyéb gabonaműveken az irányzat szilárd, áru hiányában a forgalom korlátozott alakult. **Rozsot** 9.—9.40, **tengerit** 5.60—5.70 és **zabot** 7.30—7.70 frton adtak el.

A határidőpiacon a kereslet és a kínálat egymáshoz való aránya szerint az árak hol emelkedtek, hol csökkentek.

Kötötték:

Buza tavaszra	13.60—13.88
Buza őszre	9.57—9.28
Rozs tavaszra	9.10—9.16
Tengeri máj.-jun.-ra	5.74—5.61
Zab tavaszra	7.50—7.55

A déli tőzsde árlatjegyzései:

Buza tavaszra . . .	13.40—13.45
„ őszre . . .	10.34—10.35
Rozs tavaszra . . .	9.14—9.17
Tengeri máj.-jun.-ra	5.62—5.63
Zab tavaszra . . .	7.50—7.55

A budapesti értéktőzsde. A háborus hírek és egy bécsi nagyspekuláns tömeges eladásai elhanyagították az irányzatot, az árfolyamok lefödredtek.

Zárlatkor maradt: magyar hitelrészvény 371.— magyar aranyjárdék 120.60 magyar koronajárdék 98.80, pesti magyar kereskedelmi bank részvény 1406.—, oszt. hitelrész. 349.90 lezámitolóbank részvény 250.— jelzáloghitelbank részvény 247.75 rimamurányi vasmű részvény 249.50, salgótarjáni köszénbánya részvény 618.— déli vasút részvény 72.75 városi villamos részvény 270.—, közut vaspálya részvény 396.50 forinton.

A gabonázlet Bécsben. A tengerentúli mérsékelt emelkedés nem elégtette a spekulációt, az árak realizálásokra csökkentek.

Jegyzések:

Buza tavaszra . . .	13.50—13.55
Rozs tavaszra . . .	9.45—9.50
Tengeri máj.-jun.-ra	5.90—5.92
Zab tavaszra . . .	7.68—7.73

A bécsi értéktőzsde. A kedvezőtlen politikai hírek egy nagy üzérkedő tömeges eladásokra készítettek, mire a magyar értékek árfolyama lényegesen csökkent.

Jegyzetek: osztrák hitelrészvény 350.60 magyar hitelrészvény 370.75, magyar aranyjárdék 120.60, magyar koronajárdék 98.80 anglo bank 155.25, osztrák-magyar államvasút részvény 340.— forinton.

Felelős szerkesztő **Neszmély Artur.**

Tavaszi nemzetközi kiállítás

az új múcsarnokban

az Andrássy-ut végén 551

1898. április 15-től június 15-ig.

Nyitva: reggel 9 órától este 9 óráig.

Csütörtökön és vasárnap este 7-11-ig sétahangverseny.

Buffet. Belépő díj egy korona.

Vasárnap délután 1-től 6-ig 20 krajczár.